

Sak 16/25: Klagebehandling av vedtak om kvote og område for kvotejakt på gaupe i region 5/Hedmark i 2026

Sekretariatets forslag til vedtak

1. Om rettslige forhold:

Rovviltnemnda viser til at klagene har innkommet innen fristen. Det anses at klagerne har rettslig klageinteresse i henhold til forvaltningsloven § 28.

2. Nemndas klagebehandling:

Rovviltnemnda legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak om kvotens størrelse og om fellingsområde, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 samt forvaltningsloven § 17.

Rovviltnemnda kan ikke se at det er innkommet nye opplysninger eller andre hensyn som ikke var kjent på vedtakstidspunktet.

Klagene tas etter dette ikke til følge. Rovviltnemnda opprettholder sitt vedtak av 09.10.2025 i sak 15/25, og klagene oversendes Klima- og miljødepartementet for endelig avgjørelse, jf. forvaltningsloven § 33, fjerde ledd.

Innkomne klager

- Rovviltets røst, datert 13. og 14. oktober
- NOAH, datert 28. oktober

Rettslig klageinteresse

I henhold til forvaltningsloven § 28 har parter og andre med rettslig klageinteresse klagerett. Klageren må ha en viss tilknytning til saken for å ha klagerett, det vil si å ha interesser av en slik art og styrke at det er rimelig å gi vedkommende et rettskrav på å få avgjort om et forvaltningsvedtak er gyldig eller ugyldig. Organisasjoner har i stor utstrekning rett til å klage for å fremme medlemmenes eller standens interesser, eller for å ivareta ideelle interesser de har som formål å verne om.

Sekretariatet anser at klagerne har rettslig klageinteresse i saken.

Klagefrist

Vedtaket ble lagt ut på miljøvedtaksregisteret og på nemndas hjemmeside den 9. oktober. Klagene er mottatt innen klagefristen, jf. forvaltningsloven § 29.

Sekretariatet for rovviltneemnda i region 5

Hovedinnhold i klagen

Under gjengis de viktigste punktene i klagen. For fullstendig innhold vises det til klagen som er vedlagt saksframlegget.

Rovviltets Røst

- Rovviltets Røst mener rovviltneemnda ikke har myndighet til å fastsette kvote når bestanden ligger på bestandsmålet, jf. rovviltforskriften §§ 7 og 11.
- Rovviltets Røst anser at gjennomsnittet på 10 familiegrupper (2023–2025) gir svært lite handlingsrom for jakt.
- Rovviltets Røst frykter at høyt jaktpress og aggressivt skadefellingsregime kan føre til bestandskollaps og ødelegge familiedynamikken.
- Rovviltets Røst mener naturmangfoldloven §16 brytes, fordi bestanden ikke er høstingsverdig.
- Rovviltets Røst mener naturmangfoldloven §9 (føre-var-prinsippet) må anvendes, da prognosen viser 34 % sannsynlighet for at bestanden havner under bestandsmålet i 2026.
- Rovviltets Røst viser til at prognosen fra Rovdata anslår 11 familiegrupper, men med stor usikkerhet (KI: 8,2–14,4).
- Rovviltets Røst mener forvaltningsplanen krever at ynglinger aksepteres i hele regionen for å nå målet.
- Rovviltets Røst krever at kvoten reduseres til sekretariatets anbefaling.

NOAH

- NOAH mener det er svært kritikkverdig å åpne for jakt på gaupe, som er sterkt truet på norsk rødliste.
- NOAH mener vilkåret om høstingsverdig overskudd (§16) ikke er oppfylt, og stiller spørsmål ved hvordan nemnda kan anse en sterkt truet art som høstingsverdig.
- NOAH viser til at gjennomsnittet i region 5 er nøyaktig på bestandsmålet, ikke over, og at prognosen viser 34 % risiko for å havne under målet i 2026.
- NOAH mener vedtaket bryter med naturmangfoldloven §§ 4, 5, 8, 9, 10, 16 og 18, samt Bernkonvensjonen art. 2 og 7.
- NOAH mener økosystemtilnærmingen og prinsippet om samlet belastning (§10) ikke er tilstrekkelig vurdert, og at gaupas nøkkelrolle i økosystemet er ignorert.
- NOAH anser at føre-var-prinsippet (§9) burde vært anvendt, da kunnskapsgrunnlaget er svakt og prognosene har stor usikkerhet.
- NOAH ber om at effekten av nemndas årlige vedtak om kvotejakt på en sterkt truet art blir tydelig vurdert.
- NOAH mener kvoten er uforholdsmessig høy sett i lys av lavt skadeomfang og nedgang i husdyrtap, og at vilkåret om skade (§18 bokstav b) ikke er oppfylt.
- NOAH frykter at jakt vil svekke bestandsutviklingen og øke risikoen for utryddelse.
- NOAH ber om at klagen tas til følge og at vedtaket omgjøres slik at det ikke tillates kvotejakt på gaupe i region 5.

Sekretariatet for rovviltneemnda i region 5

Om nemndas vedtak

I møte den 9. oktober 2025 fattet rovviltneemnda i region 5 følgende vedtak i sak 15/25 om kvote og område for kvotejakt på gaupe i region 5/Hedmark i 2026;

Rovviltneemnda i region 5 vedtar en totalkvote på 3 gauper, hvorav en hunddyrkvote på 1 dyr over 1 år.

Kvoten gjelder for perioden fra 1. februar 2026 til 31. mars 2026, eller til kvoten er fylt dersom det skjer før perioden er slutt.

Geografisk avgrensing for kvoten: Kvoten gjelder for hele rovviltregion 5.

Vi stiller følgende vilkår:

- Familiegrupper av gaupe er unntatt fra jakt.
- Aktiv forfølging/driving av gaupe (herunder trening) for å drive rovviltet over fra område unntatt kvotejakt til område der det pågår kvotejakt er ikke tillatt.
- Jeger plikter å holde seg oppdatert om gjeldende kvote, og skal minimum sjekke informasjon om kvoten før jaktstart hver dag og 2 ganger i løpet av dagen. Statsforvalteren skal opprette en telefonsvarer som gir jegeren opplysning om hvor mange dyr som gjenstår på kvoten.
- Felling eller forsøk på felling av gaupe skal umiddelbart meldes til Statsforvalteren på telefon 970 29 840. Skytter har ansvaret for at meldingen kommer frem, også der dette videreformidles via andre (f.eks. fellingsleder). Utenom åpningstidene for Statsforvalterens vakttelefon, skal det sendes melding på SMS. Statsforvalteren gis myndighet til å fastsette en egen tidsfrist for når melding senest kan gis. Den som skadeskyter gaupe, skal uten opphold underrette Statsforvalteren på telefon 970 29 840 og nærmeste politimyndighet.
- Jegere plikter å registrere seg på Statsforvalterens SMS-varsling for lisens- og kvotejegere.

Vedtaket er fattet med hjemmel i viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16 og rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11. Gjennom saksutredningen er nemnda forelagt den siste tilgjengelige vitenskapelige kunnskapen om gaupas bestandsstatus- og utvikling.

Det gjøres oppmerksom på at all irregulær avgang etter dette vedtaket er fattet, belastes kvoten.

Sekretariatets kommentarer til klagenes anførsler

Sekretariatet har i saksframlegget for sak 15/25 lagt fram kunnskapsgrunnlag, faglige og juridiske sider ved saken.

I henhold til forvaltningsloven § 33 skal underinstansen (i dette tilfellet rovviltneemnda) foreta de undersøkelser klagen gir grunn til. Den kan oppheve eller endre vedtaket dersom den finner klagen begrunnet. Sekretariatet anser at det er sentralt i en klagebehandling om saken på vedtakstidspunktet var tilstrekkelig opplyst, og om det gjennom klagen har kommet frem opplysninger som ikke var kjent for neemnda på vedtakstidspunktet. Hovedmomentene som anføres i klagen anses som vurdert og redegjort for i saksframlegget til sak 13/24 og i neemndas begrunnelse for vedtaket.

Begrunnelse for neemndas vedtak er som følger:

Gjennomsnittet av antallet ynglinger i region 5/Hedmark de tre siste årene er over bestandsmålet og rovviltneemnda har myndighet til å vedta kvote for kvotejakt på gaupe i 2026. Det er likevel grunn til å være forsiktig når man nå ønsker å åpne for uttak. Neemnda mener det er et høstingsbart overskudd og med det så er det en ivaretagelse av naturmangfoldloven §16. Der slås det fast at høsting (jakt) bare kan tillates når best tilgjengelig dokumentasjon tilsier at arten produserer et høstingsverdig overskudd.

Neemnda vedtar en totalkvote på 3 enkeltgauper, hvorav maksimalt 1 hunndyr over 1 år for kvotejakt vinteren 2026. Det er lagt vekt på at det med et slikt uttak er lav risiko for å havne under bestandsmålet kommende år. Neemnda vedtar at kvoten gjelder for hele rovviltregion 5, og at familiegrupper av gaupe unntas fra kvotejakt..

Sekretariatet viser til at vedtaket bygger på et oppdatert kunnskapsgrunnlag om bestandsstatus og utvikling for gaupe. Bestandssituasjonen for gaupe er lagt til grunn for vurderingen av om det er et høstingsverdig overskudd. Som det fremgår av saksframlegget, er det blant annet lagt vekt på naturmangfoldloven § 5 (forvaltningsmål for arter) ved vurderingen av kvote og områdeavgrensning. Hvilken effekt uttaket vil ha på bestandsutviklingen er også drøftet.

Rovviltneemnda har ikke fulgt sekretariatets innstilling til vedtak i denne saken. På bakgrunn av kunnskapsgrunnlaget har rovviltneemnda, i motsetning til sekretariatets innstilling, kommet frem til at det er et høstingsverdig overskudd, og at det derfor kan åpnes opp for kvotejakt på gaupe i 2025.

Sekretariatet mener at forholdene som tas opp i klagen har inngått i vurderingene som er gjort i saksframlegget, samt i neemndas egen begrunnelse for vedtaket. Det er derfor ikke nødvendig at neemnda redegjør for dette på nytt før saken oversendes klageinstansen.

Etter sekretariatets oppfatning har neemnda fått forelagt det nødvendige kunnskapsgrunnlaget for å kunne vurdere om den vedtatte kvoten for kvotejakt truer bestandens overlevelse på sikt, og om de rettslige vilkårene for å fastsette kvote og fellingsområde er oppfylt.

Klagerne har etter sekretariatets vurdering ikke pekt på nye forhold knyttet til bestandssituasjon eller det rettslige grunnlaget for øvrig som ikke var kjent for neemnda på vedtakstidspunktet.

Konklusjon

Sekretariatet legger til grunn at nemnda har hatt tilgang til den nødvendige og eksisterende kunnskap for å fatte et gyldig vedtak, jf. viltloven § 9, naturmangfoldloven § 16, rovviltforskriften §§ 4, 7 og 11 og forvaltningsloven § 17. Sekretariatet kan ikke se at det i klagen er kommet fram nye momenter som tilsier at nemnda bør omgjøre sitt vedtak av 09.10.2025, sak 15/25.